

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و صَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ

وَ عَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ اللَّعْنَةَ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ

وَ أَنَا يَا سَيِّدِي عَائِدٌ بِفَضْلِكَ هَارِبٌ مِنْكَ إِلَيْكَ مُتَنَجِّزٌ مَا وَعَدْتَ مِنَ الصَّفْحِ عَمَّنْ أَحْسَنَ بِكَ ظَنًّا

و من ای مولای من و آقای من و صاحب اختیار، من به فضل تو پناه می‌برم و از تو به سمت تو شتابان هستم و به آن پوشش و عفو و محو اعمال سیئه‌ای که از من سراغ داری، من به واسطه حسن ظن به تو، نسبت به پوشش و عفو از آنها متنجز و پایدار هستم و پابرجا هستم و این را یک مسئله واقعی و حقیقی می‌دانم، نه صرف یک وعده و احاله به مستقبل.

امام سجّاد علیه‌السلام در این فقرات به یک نکته بسیار مهم و حیاتی در سلوک و راه به سوی خدا اشاره دارد و آن مقام خوف و رجا است. انسان بدون خوف و رجا نمی‌تواند راه را طی کند، باید این دو مسئله در او پیوسته وجود داشته باشد تا بتواند بنزینی باشد برای حرکت، سوختی باشد برای راه و گرنه متوقف می‌شود و احتمال هم هست که به مهالک بیفتد و به خطرات مبتلا شود. کسانی که خوف و رجا ندارند اینها به احتمال زیاد دچار ابتلائات و خطرات راه خواهند شد و به بیراهه خواهند رفت. این مسئله خیلی مسئله مهم و حیاتی است که همه انبیاء و همه اولیاء، همه عرفا... در همین سال‌های گذشته در شبهای ماه رمضان که با رفقا و شما به صحبت در پیرامون این مطالب و فقرات دعای ابو حمزه می‌گذشت در همه اینها مشاهده می‌کردید. یا مثلاً فرض کنید که امیرالمومنین علیه‌السلام در ادعیه‌اش، در مناجاتش در مسجد کوفه، در مناجات شعبانیه که خب حتماً قرائت می‌کردید در ایام مبارکه شعبان که واقعاً دعای عجیبی است، واقعاً دعای عجیب المضامینی است این مناجات شعبانیه، ما نمی‌توانیم بگوییم که این مناجات از روی یک عالم شعر و شاعری و اینها برخواسته است و همچنین سایر حالاتی که یک شخص در مقام سخن گفتن با محبوب و معشوقش دارد یا در آن فضا خودش را قرار بدهد و به یک همچنین مطالبی برسد.

هیچ ارتباطی بین این فضا [شعر و شاعری] و حال یک عارفی که دارد با خدا این‌طور مناجات می‌کند و صحبت می‌کند نیست، یعنی واقعاً اگر ما در همان زمانی که امیرالمومنین علیه‌السلام این مناجات شعبانیه را در آن شب‌های تار می‌خواندند، در کنار حضرت بودیم یا فرض کنید وقتی که امام سجّاد علیه‌السلام به پرده کعبه دست می‌زد و آن اشعار را می‌خواند و آن حالات و ابتهاال را که از آن

حضرت نقل شده و همین‌طور از سایر ائمه، اگر ما در کنار آنها بودیم و آنها را مشاهده می‌کردیم، چه قضاوتی می‌کردیم؟ می‌گفتیم اینها دارند ادا در می‌آورند؟! هان؟! واقعاً این حرفی که الآن دارند می‌زنند که این حالی که الآن دارند اینها یک نوع صحنه‌گردانی و یک نوع... بله! حالا اینها را که برای ما می‌گویند دیگر، بعضی‌ها در توجیه صحبت‌هایشان راجع به این فقراتی که امام کجا می‌تواند یک همچین حرفی بزند، آخر امام که گناه نکرده است، آخر امام که خطا نکرده، آخر امام که فسق نعوذ بالله انجام نمی‌دهد پس اینها را برای ما گفته است! یعنی واقعاً اگر ما در کنار امیرالمومنین علیه‌السلام بودیم در همان مسجد کوفه و آن مناجات را از امیرالمومنین علیه‌السلام می‌دیدیم و آن اشک‌هایی که از چشم حضرت جاری است چه قضاوت می‌کردیم؟ واقعاً می‌توانستیم یک همچین توجیهاتی بکنیم؟! خب این که مسخره است، این که مسخره است.

یا وقتی که حضرت آن مناجات شعبانیه را با خدا دارد می‌کند، یا امام سجّاد علیه‌السلام که این فقرات را که در هر شب ماه مبارک رمضان حضرت این دعای ابی حمزه را تکرار می‌کردند، خب یک امام بیاید یک دفعه برای مردم بگوید، بس است دیگر، این هر شب ماه رمضان تکرار کردنش دیگر چیست؟ شب دوم باز هم بگوید خب این توجیهات خیلی غلط و خیلی سخیفی است که این حرف‌ها را برای ما زده‌اند. خب یک دفعه فرمودند بس است دیگر! فهمیدیم، حالا آن هم فرض کنید که آن موقع که ضبط صوت و این حرف‌ها نبود به یک شخصی می‌گفتند بنویس و این جوری بگویند، خدایا أنت الغنی و أنا الفقیر، خدایا أنت الفقیر و أنا الغنی!! خب یک دفعه بنویس و تمام می‌شود دیگر. ایها الناس، ای شیعیان، ای افراد، از این به بعد دیگر شما این جور مناجات کنید، این جور دعا بخوانید، دعای شعبانیه شما این باشد، تمام شد و رفت، خب تمام شد دیگر، دیگر شب بعدش برای چه؟ شب سوم دیگر برای چه؟ سال بعد برای چه؟ دوباره و سه باره گفتن سی دفعه گفتن برای چه!

من یک نواری از یکی از دوستان مرحوم آقا - رضوان الله علیه - که الآن ایشان در قید حیات است و إن شاء الله خدا ایشان را سالم بدارد و از دوستان سابق بوده است، در همان زمان که من کوچک بودم شاید سنم حدود ده دوازده سال بود، که می‌دیدم ایشان می‌آید در منزل و دعای مناجات شعبانیه را می‌خواندند و مرحوم آقا صدای ایشان را ضبط می‌کنند - هم ادعیه ماه رجب و هم دعای شعبانیه - و از دوستانشان بودند و در جلسات می‌خواندند و خود مرحوم آقا گوش می‌دادند، یعنی شبها که از مسجد می‌آمدند، همین صدای مناجات شعبانیه را گوش می‌دادند و در حال و هوای خودشان می‌رفتند. شاید من بیش از پانصد بار این مناجات شعبانیه را تا حالا گوش داده‌ام، صدایش را دارم، باز که امشب گوش

می‌دهم برایم تازگی دارد و انگار که تا بحال گوش نداده‌ام، یعنی انگار دفعه اول است که می‌خواهم این را گوش بدهم.

حالا این امیرالمومنین علیه‌السلام که این مناجات شعبانیّه را مدام تکرار می‌کند، واقعاً اگر ما در کنارش نشسته باشیم و این مطالب فقرات، این حالت مسکنت، این حالت ذلت، این حالت عبودیت و این حالت خضوع و تواضع و خلاصه محو بودن، فانی بودن و از آن طرف حالت ربوبیت، حالت کبریائیّت، حالت بهائیّت، حالت علوّ، استعلا، مقام منیع، عزیز، رفیع و مکین پروردگار را از آن طرف دارد یادآوری می‌کند، یا امام سجاد علیه‌السلام در همین دعای ابی حمزه، خب وقتی که واقعاً نگاه کنیم چه برداشتی می‌شود؟ خب این که بگوییم اینها آمدند برای ما گفتند و فقط فیلم درآوردند که نیست. فیلم دیگر، آخه کار هنرپیشه چیست؟ هنرپیشه‌هایی که می‌آیند الان بازی می‌کنند در فیلم‌ها اینها چه کار می‌کنند؟ حالا طرف خودش را به نقش یک فرد دیگر درمی‌آورد، کس دیگری است‌ها! یک کار دیگری دارد، شغل دیگری دارد، فن دیگری دارد، یک کار دیگری می‌کند، یعنی خودش را از یک قالب به قالب دیگر درمی‌آورد تا اینکه موقعیت آن شخص را برای انسان ترسیم کند تا آن حدی که می‌تواند، تا حدی که از عهده‌اش برمی‌آید این را می‌گویند هنرپیشه، فیلم است دیگر، هنرپیشه است.

خب این که نبوده، خب این که واقعاً نیست، یعنی امام نیامده در اینجا برای ما نعوذبالله هنرپیشگی کند و خودش را به شکل شخص گناهکار دربیآورد، خودش را به شکل شخص فاسق دربیآورد، نعوذبالله خودش را به شکل شخص مذنب دربیآورد، خب امام که نمی‌خواهد این کار را انجام دهد، این مسئله که به این کیفیت نیست، این مسئله منتفی است.

هنرپیشه‌هایی هستند واقعاً چنان خودشان را به یک شکل دیگر درمی‌آورند که اصلاً آدم باور نمی‌کند، انگار اصلاً خودش است، یعنی در برگرداندن شخصیت به یک شخصیت دیگر، آن حالت شخصیت به اصطلاح هویت خودشان را اصلاً به طور کلی کنار می‌گذارند خب یک فنی است دیگر، این هم یک فن است مثل بقیه فن‌ها، بعضی‌ها همین‌ها که می‌خواهند انجام دهند از همان اول مسئله را خراب می‌کنند و بعضی‌ها پناه بر خدا! واقعاً گاهی اوقات آدم مواجه می‌شود با بعضی از مسائل و اموری که چنان مخاطب نقش و رُل خودش را خوب بازی می‌کند که اصلاً به هیچ وجه احتمال نمی‌دهیم که بابا اینها همه‌اش بازی است.

این هم برای خودش یک فنی دارد، کلاس دارد، آموزش دارد که چطور انسان برگردد به آن فضا برود و آن حال وجودی او را در آن موقع در خودش ترسیم کند، کار دارد، زحمت دارد، تمرین دارد،

خب بالأخره این کارها را دارد دیگر.

خب ولی هر چه باشد بالاخره معلوم است که گریه مادر فرزند مرده با گریه نائحه و آن شخصی که دارد خودش را به او تشبیه می کند خیلی تفاوت می کند.

در عزایی گر بود صد نوحه گر آه صاحب درد را باشد اثر

آن اثری که از صاحب درد می آید، آن اثر دارد و او صدایش تأثیر دارد، آن نوحه گر فقط می آید حکایت می کند، خودش را حکایت می کند، فیلم بازی می کند، نقش بازی می کند؛ حتی در دلش هم می خندد و خیلی هم خوشحال است، خوب شد این مصیبت به سرش آمد، دلم خنک شد. این قضیه پیش آمد و حالا دارد نوحه می خواند ولی با خود می گوید دلم خنک شد، مثلاً حالا با هم حساب و کتابی دارند و آدم خیال می کند اصلاً صاحب عزا این است، آه صاحب درد را باشد اثر آن اثر برای آن صاحب درد است.

حالا این امام علیه السلام در چه وضعیتی است که دارد این نحوه بیان می کند؟ این نحوه تضرع می کند، این تضرع از چه واقعه ای در درون قلب و نفس و ضمیر امام حکایت می کند؟ چطور یک همچین مسئله ای برای او متصور است که خود را به این کیفیت ...، این مطلبی است که خب ما در احوال بزرگان هم می دیدیم! این مسئله را مشاهده می کردیم، بله! یکی از اشتباهات و خطاهایی که ما در دوران مرحوم آقا - رضوان الله علیه - در بین خیلی از رفقای ایشان مشاهده می کردیم این بود که تصور اینها این بود که دیگر این حضرت آقا کارش گذشته و مطلبش تمام شده و دیگر هر کاری بکند دیگر مطلبی نیست و در مقام منبع عز روبروی مستقر و مستکین است و هیچ مشکلی دیگر نیست، دیگر همه بدبختی ها برای ماست، همه بیچارگی ها برای ماست، همه نمی دانم تلاش و فلان و مراقبه و فلان برای ماست، دیگر همه دربه دری ها برای ماست.

یک هم چنین تصویری در بین همه بود، همه - مگر گاهی معدود افرادی که تا حدودی توجهی پیدا کرده باشند - همه خیال می کردند که بله ایشان که دیگر مطلبی ندارد، دیگر کارش گذشته و دیگر هر کاری بکند اشکالی ندارد و اصلاً یک هم چنین چیزی نه تنها مطرح بود بلکه عده ای بودند که حتی پا را هم از این فراتر گذاشته بودند و می گفتند: همین که شما وارد این منزل شدی دیگر گارانتی شدی و دیگر تمام شد، تضمین شد، یا می گفتند: همین که مهر سلطان زیر پرونده و ورقه ات برسد دیگر کارت تمام است، عجب مهر سلطانی! توجه کردید؟!

خب اینها همه اش ناشی از عدم فهم مطلب است، ناشی از عدم درک صحیح راه است، اینها این

فقرات دعای ابی حمزه را متوجه نشده‌اند که اصلاً به طور کلی آن کسی که به مقام عز ربوبی معرفت پیدا کند و به حقیقت عنایت پروردگار و صفات او ادراک و اطلاع پیدا کند، در یک موقعیت و حالی است که ما اگر در آن مجرا قرار نگیریم این مسئله را نمی‌فهمیم، ما که الآن نشستیم و به خیال خودمان راهی نرفتیم، کاری نکردیم، هنوز چقدر کار دارد چقدر راه دارد، چقدر فاصله دارد تا اینکه به آنجا برسیم خودمان همین هستیم دیگر؟ یا اینکه غیر از این است و مطلب را تمام شده می‌دانید؟ ظاهراً اگر یک خرده انصاف داشته باشیم، یک مقداری به خودمان نمرهٔ حالا بیست و سی نمی‌دهیم حالا فووش بدهیم شانزده و هفده دیگر بیشتر دیگر یک مقداری، سه چهار نمره را نگه داریم برای مسائل بعد.

خب ما در یک همچین وضعیتی هستیم دیگر، وقتی نگاه کنیم چه راهی در پیش داریم، چقدر سستی داریم، چه کاهلی‌ها داریم، چه ندانم‌کاری‌ها داریم، چه تقصیرها و قصورها داریم، همه اینها را در خودمان تصور می‌کنیم و بعد خودمان را در این حال خوف و رجا قرار می‌دهیم که خدایا اگر عنایت شامل حال ما شود چه خواهد شد و اگر سحت و غضبت ما را فراگیرد روزگار و مال ما چگونه خواهد بود، خب معمولاً در یک همچین وضعیتی هستیم دیگر، اگر انصاف داشته باشیم در یک همچین وضعیتی هستیم، نه مثل آن آقای دیشبی که من گفتم: بنده خودم را در این موقعیت می‌بینم که این راه را طی کنم! بله، چه شد دیگر؟ چه شد و کارش به کجا کشید؟ واقعاً شرم دارد، الحمدلله همه جورش را ما دیدیم، خب یک کسی کنار می‌رود و فاصله می‌گیرد و کاری هم ندارد، خداحافظ شما ما کاری نداریم، ولی یکی می‌رود کنار تازه اول کارش است، تازه اول عنایت و لطفش است، تازه اول سخن و سخنوری و دیکته و املا و انشاء است.

خدا نیارود برای انسان، جداً عرض می‌کنم خود من که الآن دارم این مطالب را با شما می‌گویم بدنم می‌لرزد، می‌گویم خدایا اگر قرار باشد یک وقتی نظرت برگردد خب ما مثل همین می‌شویم دیگر. نامه‌هایی برای مرحوم آقا می‌نوشت، بماند که در این نامه‌ها چه می‌نوشت که لات‌های چاله میدانی یک همچین حرف‌هایی نمی‌زدند، فحش‌ها و ناسزاهایی؛ این چه کسی بود؟ این کسی بود که می‌گفت در روی زمین مانند یک هم‌چنین شخصی پیدا نمی‌شود، آدم از کجا به کجا می‌آید؟ چرا این طور شدیم؟ چرا آدم به اینجا می‌رسد؟ کسی که می‌آید و می‌گوید در روی زمین من گشتم، حالا روی حال و هوای خودش نمی‌دانم در هپروتش چپروتش، نمی‌دانم هر چه، ما که دیگر نمی‌دانیم در چه وضعی است، در روی زمین! آن وقت این شخص درمی‌آید و یک همچین نامه‌هایی می‌نویسد، بنده نامه‌ها را می‌خواندم، آنچه که لات‌ها به همدیگر نمی‌گویند، حرف‌هایی که نمی‌زنند، چون خوف و رجا در او نبود، یک طرفه

بود، این آدم خیال می‌کرد که مُهر سلطان پایین ورقه‌اش خورده، خیال می‌کرد حالا پایین ورقه‌اش مهر خورده، این دیگر تضمین است و دیگر کار تمام است، توجه می‌کنید؟ خدا برای آدم نیاوردها! بله. آن وقت انسان در یک حالی قرار می‌گیرد که در آن حال تصور امنیت می‌کند دیگر بی‌خیالی، دیگر امنیت، دیگر راحت، دیگر هیچ مطلبی نیست.

مرحوم آقا می‌فرمودند: رفقای ما خیال می‌کنند اینجا که آمدند دیگر کار تمام است، نه آقا جان شما که آمدی اینجا تازه راه را پیدا کردی، کار تمام است چیست؟ تو تازه آمدی پیش دکتر، از حالا به بعد باید بروی نسخه‌اش را بیچی، نسخه‌اش را باید ببری داروخانه دوایش را بگیری، بیایی سر وقت، سر ساعت و سر دقیقه دارو را بخوری و دستوراتش را انجام بدهی، پرهیزها را رعایت کنی، اینها را باید انجام بدهی، بعد می‌فرمودند: اینها خیال می‌کنند ما پیغمبریم، بابا پیغمبر هم این جور نبود، این همه افراد در کنار پیغمبر بودند چه شد؟ **لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ** ﴿الغاشية، ۲۲﴾ خدا به پیغمبر صلی الله علیه و آله می‌گوید تو مسیطر بر اینها نیستی که نسبت به کار و اعمال اینها احاطه داشته باشی، به چپ چپ به راست راست به این طرف و به آن طرف، تو فقط مذکری و تذکر می‌دهی، تو فقط مطلب را بیان می‌کنی، این نیست که تو بخواهی به این سمت و آن سمت حرکت کنی، مطلب را باید بگویی، کسانی که آمدند پیش تو: بسم الله مطلب این است، راه راست این است، راه کج این است، خلاف این است، صحیح این است، مطالب این است، به این نحو و به این کیفیت است.

دلیلش؟ وقتی پیغمبر صلی الله علیه و آله از دنیا رفت؟ قضیه چه شد؟ قضیه چه شد؟ راهشان را انداختند عین گله گوسفند به طرف سقیفه بنی ساعده، برویم آنجا خلیفه تعیین کنیم، آخر یابو همین دیروز پیغمبر صلی الله علیه و آله آمده بالای این منبر، مگر نگفت این علی خلیفه و اِنّی تارک و کذا؟ یعنی عجیب است‌ها! ببینید خودمان را بگذاریم در آن موقع، آیا آن افرادی که در کنار پیغمبر صلی الله علیه و آله بودند آیا آن افراد از ما کمتر بودند؟! گلبولشان از ما کمتر بود، مغزشان از ما کمتر بود، قلبشان از ما کمتر بود یا آنها هم مثل ما بودند؟ بابا گلبول سفید و پلاسما و هموگلوبین همه‌شان مثل ما بود، اندازه‌ها مثل ما بود، یک متر و شصت، یک متر و هفتاد، یک متر و هشتاد، دو متر در این حدود بود، غذایشان همین غذا بود، حرکاتشان همین بود، صحبت کردنش‌ها همین بود، ادراکشان همین بود، خب چی شد؟ واقعاً چه شد؟ یعنی ما واقعاً با خود فکر کرده‌ایم اگر در زمان پیغمبر صلی الله علیه و آله بودیم

همین سلمان، ابوذر و مقداد و عمّار بودیم که بعد از پیغمبر صلی الله علیه و آله باقی ماندند؟! همین بودیم؟! یا اینکه نه! انسان در آن فضا و آن تبلیغات که قرار بگیرد، در آن بیا و برو که قرار بگیرد، در آن حرکت جمعیت که قرار بگیرد؟! وقتی فکر نان و زن و بچه به سرش بیفتد، وقتی فکر زندگی و آینده به سرش بیفتد! ای داد بیداد کار از دست علی درآمد، ای داد بیداد، رفتند و درست کردند، حالا من چه کار کنم؟ حالا کدام طرف بروم؟ با این سیل این جمعیت که رفته آنجا تمام شد دیگر، آقا کودتا شد و رفت پی کارش، تمام شد دیگر، تمام شد، خب تو چرا تمام شدی؟ تمام شد خیلی خب، آمدند و گرفتند و بردند، سقیفه بنی ساعده کودتا بود دیگر، کودتا بود، کودتا کردند و پیش هم بردند، بله! آمدند دیگر آن قداره کش ها و همان لات ها و اوباش و ظلمه و فلان که در زمان پیغمبر صلی الله علیه و آله مؤامرات و جلسات سرّی و فلانشان ادامه داشت تا آخر آمدند دیگر.

مسئله سقیفه بنی ساعده همان روز متولد نشد، سال ها، ماه ها قبل از فوت پیغمبر صلی الله علیه و آله و شهادت پیغمبر صلی الله علیه و آله اینها این جلسات را داشتند، برنامه ریزی ها شده بوده، تمام اینها زمینه سازی شده بود فقط منتظر بودند پیغمبر صلی الله علیه و آله از بین برود، حتّی در یک جریانی توطئه قتل پیغمبر صلی الله علیه و آله را کشیده بودند و بالأخره پیغمبر صلی الله علیه و آله را سم دادند دیگر سم دادند و پیغمبر صلی الله علیه و آله با سم از دنیا رفت.

خب همین طور دارد می رود، این مسئله چه می شود؟ خدا برای انسان پیش می آورد صاف می گذارد جلوی انسان، آقا سقیفه بنی ساعده همین الآن هست، همین الآن سقیفه هست، همین الآن تبلیغات هست، همین الآن همین امشب، همین امشب شب پنجشنبه که ما داریم در اینجا صحبت می کنیم و رفقا و دوستان هم دارند توجه می کنند به این مطالب، این مطالبی که خدمتتان عرض می کنم عیناً مطالبی بود که من از مرحوم آقا می شنیدم، عیناً همین ها بود.

حتّی با همین عبارات با همین عبارات، سقیفه بنی ساعده همین الآن هست، همین امشب هست، راه امیرالمومنین علیه السلام همین امشب است، همین امشب است، این قضیه شوخی هم ندارد آقا جان! راست باشی در این طرف هستی، خودت را بخواهی گول بزنی و سرت را در برف کنی و بگویی نه! کسی ما را نمی بیند، حجّت همیشه تمام است، دلیل همیشه روشن است، مطلب همیشه واضح است و قضیه واضح است، سرت را در برف کردی در سقیفه بنی ساعده هستی، هیچ برو و برگرد هم ندارد، تمام شد.

یک بنده خدایی در یک زمانی برای ما یک نامه ای نوشته بود، که آقا شما باید از آن مطالب و

ذهنیات خودتان دست بردارید، بنده خیال می‌کنم دست بردارید و بیایید و این مطالب را بپذیرید، باید این مطالب را بپذیرید، گفتم خب بنده به شما عرض می‌کنم که شما از آن مطالب و ذهنیاتتان دست بردارید و بیایید هر چه بنده می‌گویم بپذیرید، این به آن در! اگر قرار به این است، برای حرفت دلیل بیاور اگر دلیلت را پسندیدم، روی چشمم، ولی اگر دلیل نیاوردی و من بیایم حرف تو را بپذیرم من در سقیفه بنی ساعده هستم، اگر من بیایم احساس کنم که تو داری خلاف می‌گویی، با معلومات خودم با مرتکرات خودم، با عقل خودم، با فطریات خودم و با آنچه را که تا بحال فرا گرفتم و همان چیزهایی که فراگرفتم امروز به درد من خورد و به درد من می‌خورد و برای من کارگشا و راه‌گشا خواهد بود، اگر بخواهم از اینها دست بردارم با آنهایی که به دستور پیغمبر صلی الله علیه و آله عمل نکردند و مخالفت کردند و بر اساس شایعات و تبلیغات و مسائل دیگر آمدند و بر اریکه سلطنت و خلافت تکیه زدند و عده‌ای هم دنبال آنها را گرفتند، بنده با آنها دیگر چه فرقی خواهم کرد؟! هیچ فرقی نمی‌کنم.

صحبت در این است که ما معتقد هستیم به اینکه امام حیّ و میت ندارد، زنده و مرده ندارد، امام علیه‌السلام آن حقیقتش همیشه حیّ است و گرنه بدن ایشان یک وقت زنده است، یک وقت هم زنده نیست، سید الشهداء علیه‌السلام تا وقتی که در خیابان راه می‌رفت بدنش زنده بود، وقتی که او را شهید کردند دیگر بدن افتاد، ولی خودش چه؟ خودش هم افتاد؟! خود سید الشهداء علیه‌السلام هم افتاد؟! خود سید الشهداء علیه‌السلام هم دفن شد؟! نه! بدنش بود، بدنش بود، امام سجّاد علیه‌السلام آمدند بدن را خاک کردند و الآن در آنجا گنبد و بارگاه می‌سازند، یعنی امام حسین علیه‌السلام فقط زیر آن گنبد است یا اینکه نه؟ آن حقیقت که اختصاص به یک مکان ندارد آن بدن است، بدن امام حسین علیه‌السلام است. اگر شما در اینجا بگویید السلام علیک یا سید الشهداء، السلام علیک یا بن رسول الله بی خود گفتیم دیگر! امام حسین علیه‌السلام که اینجا نیست پس برای چه می‌گوییم؟ با چه کسی داریم حرف می‌زنیم؟ امام حسین علیه‌السلام در کربلاست، امام حسین علیه‌السلام در کربلا زیر همان گنبد است، پس شما الآن برای چه کسی می‌گویید السلام علیک یا بن رسول الله، این که می‌گویید السلام علیک یا بن رسول الله یعنی همین الآن در کنار توست، در کنار تو دارد می‌شنود و گوش می‌دهد و سخن تو را استماع می‌کند و از حال و هوای تو خبر دارد و از میزان صدق تو نسبت به راه خودش اطلاع دارد که چقدر راست می‌گویی، چقدر درست می‌گویی؛ این یا بن رسول الله گفتنت چقدر درست است.

الآن یاد یک قضیه‌ای افتادم قضیه خنده‌دار و بامزه‌ای است، خدا رحمت کند یک استادی داشتیم پیش ایشان منطقی می‌خواندیم و اهل همین نواحی تبریز و آنجاها بود، غیر از آن مرحوم آقای غروی خدا

رحمت کند، خدا همه را رحمت کند، شخص دیگری بود که ما پیش ایشان منطبق می خواندیم. می گفت یک روز من در همان نواحی آذربایجان و تبریز و اینها می رفتم، رسیدم به جایی خیلی گرسنه و تشنه بودم و گرسنگی و تشنگی بر من غلبه کرده بود و دیگر داشتم از حال می رفتم، می گفت رسیدم به یک مزرعه‌ای بود هندوانه کاشته بودند، من رفتم دیدم که من الآن دارم می میرم، الآن دیگر خوردن این هندوانه‌ها آن هم این هندوانه که دارد برق می زند و چشمک می زند، نه تنها مستحب بلکه اصلاً می شود بگوییم از اشد واجبات است، خلاصه رفتیم و یک هندوانه را برداشتم شروع کردیم به خوردن، همین که داشتیم می خوردیم یک دفعه دیدیم صاحب مزرعه با آن بیل و چماقش آمد بالای سرم گفت که آقا شیخ اینجا چه کار می کنی؟ مال مردم را نشستی داری می خوری؟ خب من دیدم چی به او بگویم گفتم گشنه بودم، گفت گشنه بودی که بودی - حالا ترکی می گفت من نمی دانم آقایان ترجمه کنند - یک فحش هم داد و گفت گشنه بودی که بودی مگر باید بروی مال مردم را بخوری، نمی دانم در کتاب و فلان شروع کرد.

من چاره‌ای نداشتم گفتم بگویم من دیوانه‌ام، خلاصه یک خرده چیز به سرم زد! گفت دیوانه‌ای؟ دیوانه چه کسی هستی؟ گفتم دیوانه سیدالشهدا هستم، گفت عجب! دیوانه! آدم دیوانه و عاشق اگر معشوق را صدا کند معشوق جوابش را می دهد، اگر راستی تو دیوانه هستی بلند شو و یک سلامی به این محبوب خودت بکن اگر جوابش آمد که آمد و گرنه با این چماقی که دارم چنان به مغزت می زنم...
گفتم یا سیدالشهدا هندوانه نخواستیم این مردک دو متر و نیم با این چماق می خواهد مغزمان را در دهنمان بیاورد، یک کاری بکن.

بلند شدم - این را می گویند استیصال، حالت استیصال و اینها - گفتم السلام علیک یا ابا عبدالله، این استاد ما گفت یک دفعه این گوشش را آورد جلو و تیز کرد، می گفت بد نبود، گفتم الحمدلله امام حسین علیه السلام نجاتمان داد و گرنه قرار بود... این چماق را که نگاه کردم گفتم کارمان تمام است، گفتیم که بابا هندوانه نخواستیم این الآن خلاصه حسابمان را می خواهد برسد.

خب اینها میزان صداقت را می فهمند که ما چقدر نسبت به این قضیه صادق هستیم، نسبت به ادعایی که می کنیم، نسبت به آن السلام علیکی که می گوئیم چقدر صادق هستیم، بله.

امام حسین علیه السلام زنده است و حیات دارد این حقیقت، حقیقت جاوید است، یعنی در هر جا انسان این مطلب را می تواند در خود محک بزند و نگاه کند، چه در سقیفه باشد یا در اینجا که در چه جایگاهی قرار دارد، این ائمه علیهم السلام، این بزرگان، این اولیاء، این عرفا، این مقداری که ما در خود

خوف و رجا نسبت به قهر و لطف پروردگار داریم چقدر است؟ شما این را ضرب در بی نهایت کنید، اینها نسبت به خدا این حال را دارند، نسبت به خدا این مسئله را دارند، این طور نیست که ما خیال کنیم نه دیگر حال آنها یک حالی است که دیگر مسئله تمام است و دیگر مطلب تمام است و دیگر ما هر کاری کردیم کردیم و دیگر به ما تضمین داده شده است، دیگر به ما گارانتی داده شده است، بعضی‌ها می‌گویند که آقا فلان کس به ما گارانتی داده، فلان کس به ما تضمین داده، چه تضمینی آقا؟ چه تضمینی؟! این حرف‌ها چیست؟ تضمین براساس اختیار و براساس عملکرد است، یعنی وقتی که شما بخواهید در راه ما حرکت کنید و بنا را بر این بگذارید، ما دست شما را خواهیم گرفت، شما را رها نخواهیم نکرد، این معنا معنای تضمین است، نه اینکه حالا بروید هر کاری خواستید بکنید، هر لگدی خواستید بیندازید و هر غلطی خواستید بکنید و بگویید به ما تضمین دادند خوب بروید بکنید، کجا شما را به مطلب می‌رساند؟ معنای تضمین این است که ما هوای شما را داریم، ما پشت شما را داریم، ما مراقب شما هستیم، ما مواظب شما هستیم، ما شما را از خطرات محفوظ نگه می‌داریم، این معنا معنای تضمین است، نه اینکه بگویی آقا در خانه‌ات بنشین به من تضمین دادند، نشستن در منزل کاری را انجام نمی‌دهد، نشستن در منزل اثری ندارد، ثمری ندارد، به هر جا رفتن و به هر جا سر زدن ثمری ندارد، بله انسان در راه باشد و قصد داشته باشد - بعداً ان شاء الله در شبهای آینده [صحبت می‌کنیم] که اصلاً چطور امام علیه‌السلام در انسان این جرعه را ایجاد می‌کند که برای چه نشستی؟ همین طور نشستی مثل آب روان بیاید و برود و این زندگی تو هم بگذرد - ان شاء الله یک طوری هم می‌شود و یک جوری هم می‌شود و یک قسم، این جوری نیست مسئله، این جوری نیست.

ولی همه اینها همان طوری که قبلاً هم خدمت رفقا عرض کردم همه‌اش بر پایه فهم و ادراک است، تا انسان نسبت به موقعیت خودش و خطیر بودن امر خودش و عاقبت خودش و اینکه چه در پیش دارد و اینکه چه موقعیتی را خدا به او داده است و اینکه چه چیزی را از دست می‌دهد اگر نسبت به این امور اطلاع نداشته باشد، آن انگیزه کافی و آن اهتمام کافی و آن حرکت که امام علیه‌السلام از او تعبیر به هارب دارد می‌کند، می‌فرماید: که هاربٌ منك إلیک، من دارم به سوی تو شتاب می‌کنم.

ما هم داریم شتاب می‌کنیم؟! شتاب؟! چه کسی شتاب می‌کند؟! واقعاً ما داریم به سوی خدا شتاب می‌کنیم؟! یعنی این حرکت ما، این روش ما، این منش ما در زندگی شتاب به سوی خداست؟! حضرت دارند این را می‌فرمایند من دارم به سوی تو شتاب می‌کنم، یا اینکه نه ما یک جوری می‌گذرانیم، یک جوری که نه سیخ بسوزد و نه کباب، به یک نحوی به یک کیفیتی می‌گذرانیم و مسئله به یک کیفیتی به

اصطلاح روشن می شود، مسئله حل می شود.

یک روز منزل مرحوم آقا جلسه بود خیلی وقت پیش، من کوچک بودم، آن موقع افرادی که می آمدند منزل ایشان شاید از هفت هشت نفر تجاوز نمی کردند افرادی که از رفقای ایشان بودند و با ایشان انس خاصی داشتند. کاملاً برای من مشخص بود نحوه آمدن اینها، نحوه اهتمام اینها، یکی را نگاه می کردی می دیدی اصلاً قبل از اینکه آفتاب بزند درب خانه است، یکی را نگاه می کردی خب سفره صبحانه پهن کردند و وسط سفره رسیده، یکی را نگاه می کردی وقتی که ایشان شروع می کردند به صحبت - هفت هشت نفر بیشتر نبودند خیلی جمعیتی نبود - رسیده، یکی را نگاه می کردی می دیدی آخر وقتی همه صحبت ها تمام شده آمده، آره آمدیم و ماشین گیرمان نیامد و دیر شد.

سوال می کردیم که کی از خانه ات بیرون آمدی مثلاً می گفت بیست دقیقه پیش، این هم یکی بود، اگر به ته دیگش ان شاء الله برسیم غنیمت است فرض کنید که تبرک است، یعنی تبرک را داشته باشیم فعلاً.

آن وقت این زمان می گذرد می گذرد، الان که سال های سال از آن قضیه گذشته من به همان هایی که الان در قید حیات هستند، بعضی از اینها فوت کردند و به رحمت خدا رفتند، نگاه می کنم تمام اینها در طول سیر زندگیشان همان گونه هستند که آن هفت هشت نفر در همان زمان می آمدند، البته خب دیگران هم هر کدام به سهم خودشان، یعنی موقعیتشان، رتبه شان، حساب و کتابشان به همان کیفیت، آن شخصی که آخر آخر می آمد همانی است که الان رها کرده و خوش است، یک نمازی می خواند دیگر نه اصلاً خبری نه چیزی نه صحبتی، آن یکی این طور، آن یکی این طور، بسته به همان حال و هوایی که در همان موقع بود، خیلی عجیب است که آن همت انسان، آن فکر انسان، آن بصیرت انسان، آن تیزی، آن حدت، آن گرفتن مطلب، منظورم گرفتن مطلب در هر کسی، زندگی او را تعیین می کند در آینده تا آخر، آن کسی که قبل از صبحانه می آمد خدا رحمتش کند به رحمت خدا رفت، همان مرحوم سید مرتضی رضوی بود از دوستان، او همان شخصی بود که قبلش، قبل از اینکه درب باز شود، در خانه بود، متاهی در نمی زد که یک وقتی مثلاً مزاحمتی چیزی نباشد، آن کسی که بعد بود حالا یک شخصی بود اسم نمی آوریم، آن شخصی که آخر می آمد حالا من بیست دقیقه پیش راه افتادم خیلی واقعاً زحمت کشیدید! خیلی! بیست دقیقه پیش که دیگر صحبت ایشان هم تمام شده تازه از منزلش راه افتاده است، نمی دانم حالا بیایم ببینیم، صفایی، یک قدمی بزنیم، یک تنفسی کنیم، ماشینی گیر بیاوریم، بعد رسیدیم به آنجا و مسئله تمام شد، این همان شخص بود. اتفاقاً چندی پیش بود من یکی دو سال پیش

بود این شخص را در یک جا دیدم، دیدم که اصلاً به طور کلی در یک حال و هوای دیگر است، پس بیخود نبوده این هم درست است، قانون درست است، حساب و کتاب درست است، این همان شخصی بود که آخر صحبت آقا هم نمی‌رسید، ببینید هر چیزی حساب دارد، بارها مرحوم آقا می‌فرمودند: هر قدر پول بدهی همان قدر آش می‌ستونی، اصفهانی‌ها! اینجا اصفهانی نداریم؟ هر قدر پول بدهی همان قدر آش می‌ستونی و آن تشکیل‌دهنده حیات انسان است برای حرکت به سمت مطالب.

خب دیگر بیش از این ما مجاز به ادامه صحبت نیستیم، عذر ما را رفقا دیگر باید بپذیرند و ما هم قول دادیم که دیگر از امشب بیش از سه ربع صحبت نکنیم، البته ظاهراً نمی‌دانم تخلف شده یا نه، لذا امیدواریم خداوند این حقایق را در ما متحقق کند و کاستی‌های ما را به لطف خودش بدل به قدرت و قوت و همت کند که به قول خواجه شیراز:

بر سر تربت ما چون گذری همت خواه که زیارتگه رندان جهان خواهد شد

همّت، همّت خیلی مهم است همه چیز از همّت برمی‌خیزد. خداوند ما را موفق کند که به آنچه را که به بندگان خاص خودش عنایت کرده از همّت و توفیق و حرکت و سیر به سمت خودش، شمه‌ای هم به ما لطف کند تا اینکه ببینیم چه خبر است و مسئله چیست، جایی که امام سجّاد علیه‌السلام دارد در این فقرات به خدا عرضه می‌دارد خدایا من به سوی تو گریزان هستم، از چه گریزانم؟ ان‌شاءالله حالا صحبت و مطالب برای شب‌های بعد، گریزانم فرار دارم می‌کنم شتاب دارم می‌کنم به سمت تو، نه اینکه به سمت تو دارم حرکت می‌کنم، حرکت چیست؟ شتاب دارم می‌کنم، چهار اسبه دارم می‌آیم، تمام توان خودم را گذاشتم، تمام مملکات و جودی خودم را در این راه صرف می‌کنم، تمام شوائب و جودی خودم را در این مسئله گذاشتم، واقعاً عجیب است‌ها واقعاً عجیب است.

خداوند فهم این مطالب و بعد توفیق و همت برای پایداری و حرکت در راه این بزرگان را به ما

بدهد.

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ